

og det er en Beskyttelse, som drager Konsekventer efter sig, som man maa være betænkelig ved. Jeg sætter f. Ex., at vi have afluttet en saadan Handelsstraktat, hvorved en eller anden Fabrik har faaet Indgang for sine Varer i Frankrig; Fabrikationen udvides, Driften gaar rigtig godt, men en skjønne Dag, som det gaar allerbedst, opstiger saa Frankrig eller det andet Land Traktaten, og da er det en Selvsølge, at Fabrikken ikke kan fortsætte, men der kommer Klager, Dødsfald om Hjælp, og saa nødes man til at fortsætte og bliver ved at bringe Offre, ikke blot ved at aflutte Traktater, men ogsaa ved at sørge for deres Opretholdelse. Jeg tror, at det er en Dei, som er skjæbningsvanger, og som vi vel skulle betænke og paa at følge. Særlig tror jeg, at Beskyttelsen viser sin uheldige Virkning, forsaavidt det, der er Spørgsmaal om at fabricere, netop er Hjælpstoffer eller Naastoffer for en anden Produktionsvirksomhed. Jeg tænker herved særlig paa Papirtolden, og jeg vil i den Henseende gjøre opmærksom paa, at i Norge er al Told paa Trykpapir ophævet. Det forekommer mig, at der ved Tolden paa Papir kunde tages et Hensyn til den literære Produktion, som ikke vilde være ganske ringe. Ganste vist er der taget Hensyn dertil, idet Typer og Sværte ere toldfrie — jeg kan ikke se, hvorfor f. Ex. Blæk skal fortoldes, naar Sværte er toldfri, og hvorfor Staalpenne ligeledes skulle være belagte med Told, men det Bæstefulde er Papir, og det forekommer mig altsaa, at Hensynet til den literære Produktion burde spille en vis Rolle ved Tolden derpaa, saaledes at man særlig tog Hensyn til det Papir, der bruges til Trykning.

Endelig er der endnu et Punkt tilbage, det er Spørgsmaalet om Tolden paa Livsforbrødenheder. Det er jo ganske vist, som det ogsaa er fremhævet af min erede Nabo (Ussing), at alle-velde Ophævelse af Tolden paa Naar- og Hjælpstoffer vil komme den store menige Befolkning til Gode; men der er et Hensyn, som særlig maa tages til den, og som jeg for mit Vedkommende ikke kan lade ude af Betragtning. Jeg holder ogsaa meget af indirekte Skatter, men — og det er maaske en Følge af, at jeg har faaet for megen Axiom ind — jeg betragter dem ikke ganske paa samme Maade som de mere Praktiske her. Jeg mener, at ved enhver Skat bør der gjøre sig et Retfærdighedshensyn gjældende, at Skatten skal svares efter Skatteevnen, at den større Skatteevne forholdsviis skal svare større Skat. Mig forekommer det, at det i alt Fald kan omtvistes, hvorvidt dette ogsaa iagttages med Hensyn til de indirekte Skatter, at de svares der, hvor der er Gode dertil. Naar man vil reformere Toldafgiften, tror jeg derfor, at Hensynet til at imødegaa denne Anke og netop lette Byrden for den

store, almindelige Befolkning ingenlunde kan lades upaaagtet. Jeg har jo ganske vist hørt Argumenter om den Betydning, man tillægger Toldreformen paa dette Omraade; men jeg tilstaar, at de ikke have været overbevisende for mig. Naar man saaledes henviser til, at det er saa lidt, der svares, tror jeg dog, man maa sige, at det er de mange Bække smaa, der efter Omstændighederne kunne tilsammen faae en vis Betydning, og naar det f. Ex. gaar blev sagt, at det Spøjsk, man kunde paa egne, var en Krone pr. Individ, vil jeg sige, at det i mange Familier har stor Betydning at spare en Krone pr. Individ. Der er jo Lag i Samfundet, hvor det, om det end kun er en Krone, er en Kapital, og for hvilke derfor ogsaa en Ophævelse af en Krone pr. Individ har en virkelig stor Betydning. Lillige vil jeg henviser til, at jeg tror, at man maa ikke blot regne med de smaa Beløb, som Tolden virkelig beløber sig til, men ogsaa med de Procenter deraf, som de Handelende tage for at faae deres Forsikringer i Anledning af Tolden godtgjorte. Tolden medfører saaledes i Virkeligheden større Udgifter for Konsumentene end det, som det egentlige Toldbeløb udgjør, og dette store Beløb maa man aabenbart ogsaa tage Hensyn til. Jeg vilde derfor ønske, hvis det var muligt, at man kunde gaa noget videre i Nedsættelser end foreslaaet, idet man f. Ex. anpønde en betydelig Del af Overskudet netop til dermed at lette Tolden paa den menige Befolknings Fornødenheder. Det er jo et Princip, som Forslaget til en vis Grad ogsaa har fulgt, og det er Noget, som jeg paaskjønner — ligesom der jo i det Hele er saa Meget, jeg paaskjønner i dette Forslag — men jeg vilde blot ønske, det var muligt at gaa endnu noget videre paa det Omraade, saaledes at man ikke holder sig til den strenge Kompensation og siger, at hvad man giver efter paa Ris, Salt, Fisk o. s. v., tager man igjen i Brændevin og Ol, men at der bliver et Udslag til Bedste for den Befolkning, som særlig betynges af Toldloven. Saaledes mener jeg navnlig, at man til Beberlag for, at Skatten paa Ol og Brændevin forhøjes, kunde nedsætte den paa Kaffe. Jeg veed nu overhovedet ikke, hvorvidt det ikke var ønskeligere at faae en Nedsættelse der end med Hensyn til Tolden paa Ris. Det er et Spørgsmaal, som jeg ikke har tilstrækkelig Kyndighed til at afgjøre, men ialtsald forekommer det mig ønskeligt at lette Tolden paa Kaffe. Ligeledes paa Petroleum, det kunde ogsaa være ønskeligt. Ligeledes paa Sukker. Naar det blev sagt, at Sukkeret fordyredes med 40—60 pCt. paa Grund af Tolden, og det saa endda særligt er til Beskyttelse for Raffinaderierne, finder jeg det ubilligt, at man for hvert Stykke Sukker, man putter i sin Mund, skal betale det saa mange Procent dydere. Jeg